

MINDSZENTI LAP

Megjelen
minden vasárnap.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI HETILAP.

Kéziratok
nem adatnak vissza

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 4 korona | Negyed évre . . . 1 korona
Fél évre 2 korona | Egyes példány ára 8 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt árszabás szerint közöl.
Nyilttér garmond soronként 60 fillér.

A métely.

Romlásnak, pusztulásnak, boldogtalanságnak kevés kor és kevés föld nyújtotta valaha sötétebb képét, mint ebben a korban a mi országunk földje. Pedig soha, sehol lázasabb, testet-lelket emésztőbb munkával nem törte magát az ember a boldogulás után, mint ma, ebben az országban, ahol a munkának, az előretörésnek örült versenyébe belepustul minden nemesebb érzés, az erkölcsöknek minden tisztasága.

Tiszta erkölcs, nemes érzés, ebben a két dologban kell keresnünk minden munkának eredményét és hasztalanul keresünk eredményt ott, ahol éppen ez a kettő nincsen meg. De nem is lehet meg. Mert a léleknek ezt a két nemes virágát csak a leggondosabb ápolás tarthatja meg a szivben. Kipusztulnak ellenben ott, ahol istentelen kezek gonosz munkával tépik, vágják ki ezeket a virágokat.

Pedig nálunk megszámlálhatatlan kezek végzik átkozott eredménynyel ezt a gonosz munkát.

Van egy rettenetes fegyverük, melyet az emberi haladás és tökéletesedés számára készített legremekebb eszközökből készítettek maguknak: a gondolatnak és szónak szabadsága. Ezzel a fegyverrel kezdődik meg a munka már akkor, mikor az emberi szív és elme a legalkalmasabb arra, hogy nemes eszméknek

virágai helyett alacsony képzeletek mérges burjánjainak adjon termőhelyet.

Ott kezdődik az erkölcsök, a nemes érzések pusztulása, mikor a gyermeki ész szertelen csapongásainak, esztelen kíváncsiságának, fékezetlen kívánságainak elmulasztják a legszigorubb korlátokat vetni azok, akiknek a lélek nevelése a legelőször van a kezükben: a gyermekek tulajdon szülői. És tovább is ők lesznek gyermekeik lelkének a legnagyobb ellenségei, ha az iskola nevelő, oktató befolyását, mely minden gyermek szívébe ugyanazokat az erős erkölcsi törvényeket iparkodik beléoltani, ezt a befolyást a maguk elfogult ítélete szerint akarják irányozni.

Még az iskolából ki sem került a gyermek, már újabb ellenség fenyegeti a lelkét: a könyv. Nem az, amelyből iskolai ismereteit szerzi, hanem az, amelynek regény a neve s amely az életből ellesett helyzeteknek az írói képzelet erejével adja meg a tetszetős, de ezzel együtt annyiszor veszedelmes formát.

És ez az, ami a léleknek, erkölcsök és érzések tisztaságának oly rettenetes ellenségévé teszi a gondolatnak és szónak szabadságát.

Ez viszi egyre mélyebbre és mélyebbre a mételyt a társadalom testébe.

A már megrontott társadalomban föltétlenül urrá lett a minden áron való boldogulás gondolata. És erre mindenképen

alkalmas eszköz a gondolatoknak áruba bocsátása. Ehez nem kell tőke, nem kell sokszor nagyobb tanulmány sem. A gondolat magától terem, mint a kertek fáján a gyümölcs. Ahoz joga van mindenkinek, aki hozzáférhet. Nem kell hozzá, csak papír és toll.

Az alkalom nagyon csábító. Hiszen mindenki látja, minő silány erkölcsi felfogások, minő léha cinizmus ad olykor kenyeret üres lelkeknek, akik nem átallják a legnagyobb szegénységüket, a lélek szegénységét piacra hurcolni. Mert olyan sokan vannak, akik másminő eszmék világában nevelkedtek föl.

Mindent, ami nemes, mindent, ami szép; ott tartottak szemek előtt azok, akik gyermekeik nevelésében még az erkölcsök tisztaságát és nem a kiméretlen harcra való edzést tartották főcélnak. Ezeknek a lelkeknek pedig, ha különben gyengék és nem tudják magukat a nemtelen versenytől távoltartani, olyan jól esik elolvasni azokat az aranyigéket, melyek annyi új és hasznos dolgot árulnak el nekik, ha ők is a romlott tömeg útjára óhajtanának térni.

Cinikus, léha, erkölcstelen írók eszméitől megmételtyezetten kerül a lélek a szellemi élvezeteknek egy magasabb birodalmába, a képzőművészetek gazdag országába. — Mennyi trágár szindarab, mennyi szobor és minők? Test szépsége, lélek undoksága, káprázatos fény,

A Mindszenti Takarékpénztár ajánlja ügyfeleinek és a n. é. közönségnek

☛☛☛ mérsékelt kamatláb mellett nyújtott váltó-, kötvény-, ☛☛☛

jelzálog- és hosszú lejáratu törlesztéses kölcsöneit

Betáblázásoknál adós semmiféle bélyegilletéket vagy más költséget nem fizet. **Az igazgatóság.**

TÁRCA.

A vetélytárs.

Írta: Octave Mirbeau.

Ez az! . . . A fasor, mely mellett állást foglaltam, hirtelen kanyarodik, aztán tovább nyulik s újra visszatér parallel irányban, az e ponton nagyon sűrű és mély cserjés hosszában . . . mintegy hatvan méter választ el ő tőle . . . Hatvan méter; nem több.

Csak szép csöndesen be kell huzódnom a cserjésbe, a galyakat félre háritva. Különbön szél támadt s a falevelek zörgése, a száraz galyak ropogása elfojtja a zaját lépteimnek. És a moha vastag.

Látom őt a fasorban alá s fel járni, puszkával a vállán. Valóban szép fickó . . . bamba szépség mindazáltal. Az öltözéke kifogástalan, mozdulatai előkelők, termete sudár. Fiatal és erős . . . Tetszhet neki. Mind a mellett? . . .

Bizonyosan a lánykára gondol, elgondolja magában: Egy hét mulva Louise a feleségem lesz.

A boldog arca bőszi, fájdalmat okoz. Gyűlölöm őt. Az imént egy őz ugrott fel mellette, észre sem vette . . . Miért is vette volna? . . . A tekintetei távolról sem az erdőt járják . . . a kastélyban vannak, hol Louise maradt.

És egyre jön-megy és szüntelenül ismételteti magában: „Egy hét mulva!” . . . Talán igen, talán nem! — Egy hét mulva ki tudja utóvégre, mely földben porladsz!

Már két izben vettelek célba; egyszer leeresztettem a fegyveremet. És visszatértem az állásomra. Ha rá szánom magamat, kiszemeltem magamnak az a helyet, hol meg foglak ölni . . . ott . . . a füled fölött . . . Egy hét mulva! . . . Te hülye! . . . Hallod azt a vadgalambot, mely örülten bug a cserfa tetején! . . . Bug, mint te . . . holnap a menyét kiszívja a vérét. De hát megölöm őt? . . . Még nem tudom . . . Van időm . . . ülünk le!

Mégis csak furcsa az élet! . . . Ugyan, ki hinné! . . . Én, a pupos! . . . Én, a szegény, visszataszító, ocsmány teremtés, ezeknél nevet-

ség, amazoknál undor tárgya, én egy szép lány szeretője! . . . Én, a kinek ha gazdag nem volnék, lábrugások és botütések jutnának! . . . Én a kit talán ha szegény ember fia volnék, kövel a nyakamon tő fenekére dobának . . . Én, akire maguk a szép lányok is megdöbbenéssel néznek, én a Louise szeretője!

A Louise, kit ez az ember egy hét mulva nőül vesz . . . A mit a természet a legtökéletesebbnek teremtett, azzal a mi legiszonyosabbat hozott létre. Képzeljétek az angyal ölekezését a bakkecskével.

Agyrémnnek hinné az ember! . . . Néha kérdezem is magamban, igaz-e a dolog, nem álmodtam-e, élek-e? . . . De nem, nem álmodom és élek. Hahaha! . . . igen, élek.

Egyszer a parkban Louise egy fa alá huzott és megtanított rá, hogy mi a szerelem, . . . igen, ő, esküszöm. Én nem tudtam semmit, nem gyanítottam semmit . . . Ő tizenkét éves volt, én tizenégy. A szüleink elnézték, ha bezárkóztunk a Louise szobájába, vagy behatoltunk mélyen az erdőbe. Mit féltek volna egy kis pupos fiutól? Én a pupomnál, a kampós

rejtett mocskok, magasan járó tekintély, mely mélyen gázol mindenféle aljasságba, nagy hangon ordított, óriási vonásokkal festett üres ostobaságok, a szépnek, ártatlannak minden formájában felöltözött mindennemű rondaság és gonoszság: ezek uralkodnak a művészetben, melynek tág mezején szerény büszkeséggel huzódnak vissza a tülekedésig hemzsegő utak mentéről a szellemnek valódi nagyjai.

És mikor mindezekről elmélkedünk, ezektől külön és ezek után jutunk el a romlásnak legrettenetesebb, leghatalmasabb forrásához, a sajtóhoz, abban a formájában, mely mint ujság terjeszti ki hatalmát a társadalomnak egyetemes, naponkint való lelkiismeretvizsgálása volna hivatva önmagában a társadalomban itélni el annak naponkint megisméltendő nagy bűneit.

De miként az erkölcstelensége által tiszta öntudatában megrendült emberi lélek, úgy a társadalomnak ez a független gondolkodásra hivatott lelke, a sajtó is mélyen benne gázol korának mindennemű gyalázatában.

Hogyne, alkotó elemeink nagy része ebből a megmértelyezett társadalomból kerül ki, mely anyagi előnyökért, pénzért és a pénzzel megvehető mindennemű élvezetekért folytatja naponkint megújuló sorvasztó küzdelmét. Minél nagyobb a küzdelmeknek a szemérmelensége, annál szemérmelenebbül akarja érvényesíteni erejét az a hatalom, mely valamennyi küzdő között a legerősebbnek tudja magát. És minél szemérmelenebb a sajtó, annál határtalanabb szabadságot vívhat ki az erkölcstelenségnek az életben, a művészetben egyaránt.

A szépnek, a nemesnek, az erkölcsösnek minden fogalmaitól így eltérített lelkekből kerülnek ki azután a közélet alkotó, vezető intézményeinek működő szervei. Honnét vegyen erőt a tisztességes boldoguláshoz ez az ország addig, míg hosszú és keserves bűnhődések föl nem verik az erkölcstelenség butaságából és önmagától rá nem tér arra a jó utra, melyet tiszta, nagy, önzetlen lelkek hasztalanul mutatnak számára a krisztusi vallás erkölcsös tisztaságában, önzetlen nemességében.

lábaimnál, testem egész indokságánál fogva élő tagadása voltam a bűnnek. Gyanakodnak-e a bőregérrre, hogy áhítozik a fecskére, a béka a galambra?

És így nőttünk fel egymást szeretve. És a mily mértékben növekedtünk, a szenvedély követelőbbé lett. Louise nem érte be többé a szobájával, hol nem voltunk elég szabadok, az erdővel mely nem volt elég nagy.

Valami diskkrét helyet akart, távol mindentől. Az erdőben van egy elhagyatott csőszlak. Csipkebokrok nőttek körül s bokrok, fák kerítették be átláthatatlan sűrűséggel. Itt találkoztunk négy hosszú esztendőn keresztül.

— Hol van Louise? kérdezte az apja.

— Hol van Claude? kérdezte az anyám.

És az ő apja és az én anyám feleletlenül adták rá:

— Játsszanak az erdőben, erőt, egészséget gyűjtenek . . .

Mit is képzelhettek volna. Éjjelenként gyakran felkeltem . . . végig mentem mezitláb a hosszú folyosón; künn a házörző komondorok nem ugattak, mert jól ismertek. Futottam, futottam a holdvilágos éjben a bagjok kérdezni társzottak.

— Ugyan hová mégy, csuf pupos?

— Megyek szeretkezni.

— Ezzel a puppall, te pupos? És nevetni kezdtek: Huhuhu!

Lihegve verejtékben fürödve érkeztem meg.

Ujdonságok.

— **Halálozás.** Gruber Franciska, Gruber György, a Pallavicini-uradalom érdemes főszámvévőjének és Gruber Gusztáv szegedi tekintélyes vendéglősnek nővére Sándorfalván e hó 21-én meghalt. Temetése csütörtökön ment végbe, nagy részvét mellett. Nyugodjék békében!

— **Nemzetiségi tanárok Puztaszeren.** A vallás- és közoktatásügyi minisztérium a magyarul nem beszélő nemzetiségi tanárok részére Szegeden tanfolyamot rendezett. Ugy a szegediek, mint a környékiek vetélkednek abban, hogy a nemzetiségi tanároknak ezt a rövid köztűnk való tartózkodási időt minél élvezetesebbé és tanulságosabbá tegyék. A múlt vasárnap Puztaszerre, a honalapító Árpád emlékéhez rándultak ki. Intelligens és nagy sokadalom gyűlt egybe a ritka vendégek fogadására. Az uradalom vitte a házigazdai szerepet. A hagyományos birka bográcsos elmaradhatatlan volt; buckai is került a teríték mellé s késő délutánig maradt együtt a kedélyes társaság az ezredéves emléket felköltő romok és emlékmű körül.

— **A mindszent-vásárhelyi határut.** Kezdjük azzal, — ami nincsen, amire szükségünk sincsen. Dehát szomszédvárosunk: Hódmezővásárhely kültermi lakosainak meg szükségük volna rá. Így aztán Vásárhely város megkérlezte a határutat községünkönél s a törvényhatóságunknál. Sőt ma már követeli is. Azonban a kiküldött bizottság nem akar tudni a követelés jogosultságáról, mert az 1883-ban térképezett határut csak becsempészett, kierőszakolt jó szomszédi érzéssel türt szükség-ut, amelyre a mindszentieknek soha szükségük nem volt s ma sincsen; bármelyik pillanatban elzárható. Ha pedig az érdekelt vásárhelyi tanyaiaknak utra van szükségük, akkor egyszerűen vegyenek maguknak a vásárhelyi határból. A mindszent határból és közkasszából nem telik határut vásárlására.

— **Az ártézi vízvezeték végrehajtó-bizottsága** rövid ülést tartott e hó 21-én. Tárnya volt az elnöki jelentés az ügyek mai állapotáról, többek között, hogy amennyiben vállalkozó a vízvezeték ⁴⁸/₅₀-ed részét már majdnem egy év előtt elkészítette s a másik ²/₅₀-ed résznek vízzel való ellátása céljából a csúcson már a fiókártézi kutat is furatja, az anyakut visszaszerelését pedig a közeli napokra kilátásba helyezte: részére a bennlévő 10,000 koronájából 5000 korona folyósítsák. A bizottság arra az álláspontra helyezkedett, ami a szerződésben ki van fejezve, hogy míg a munkálatok mind befejezve

nincsenek s a vezeték annak rendje-módja szerint átvéve nincsen, fizetésbe nem bocsátózik. Ha azonban minden munkával teljesen elkészül a vállalkozó, akkor a kikötött határidő alatt készséggel eleget tesz elvállalt fizetési kötelezettségének, addig nem engedheti meg a kéztől adott váltók telepítését. Vállalkozón fordul tehát, hogy mikor kapjon munkáiért kielégítést.

— **A járvány-kórház ügye.** Dr Szóbl Lipót járási tisztí orvos aziránt kereste meg községünk előljáróságát, hogy amennyiben a községnek szándéka van a régi nagyvendéglői épületet a gazdasági és ismétlő-iskola céljaira átengedni, ne feledkezzék meg arról, hogy egyidejűleg, illetve már előbb gondoskodnia kell a kitelepítés által netalán lakástalanná váló járvány-kórház megfelelő elhelyezéséről. No hiszen jól vagyunk! Erre talán nem is gondolt senki sem. Mert ha így van, akkor csakugyan kemény dió lett a földmives ismétlő-iskola megvalósítása. Az bizonyos, hogy a járvány-kórház áthelyezésére, illetőleg újnak építésére a községnek mostanában pénze aligha leszen. Így lesznek a legjobb ügyek egymás kerékkötői.

— **A földmivelők gazdasági kiképzése.** Évről-évre nagyobb terjedelmet vesz az a jóirányu kormányzati intézkedés, melynek célja a kisgazdák és mezőgazdasági munkások okszerű gazdasági kiképzése. Darányi földmivelési miniszternek már most gondja van arra, hogy a gazdasági munka befejezése után az egész ország széles területen ismét meginduljanak a népies gazdasági előadások, gazdasági tanítások és háziipari kurzusok, azért körrendeletileg a törvényhatóságoknál, valamint a gazdasági egyleteknél úgy intézkedett, hogy még ebben a hónapban mindazok a gazdasági körök, érdeklőségek, egyletek, szövetkezetek és előljáróságok, melyek a nagy kérdés véghezvitelében rendező munkára vállalkoznak, mutassák be részletes munkaprogramjukat, jelöljék meg a munkanyag területét és mutassák be a kurzusok költségvetését is, hogy idővesztés nélkül még össze az egyes kurzusok kezdetüket vegyék. Az érdeklődést egyébként az jelzi, hogy a miniszteri felszólítás előtt önként igen sok helyről mezőgazdasági munkásérdeklőség kért öszre a minisztertől tanítómestert, hogy valamely hasznos háziipari munkát eltanulhasson.

— **Az Árpád-emlék — kerítés nélkül.** Két éve immáron, hogy a pusztaszeri Árpád-emlék kerítésének felújítását vármegyénk törvényhatósági bizottsága elhatározta. Dr Cicatricis alispán nyomban meg is kezdte a körkerítés építését, de közbe jövén az országos ünnepély s annak folyományaként a hivatalos szalmatüzláng, a műemlékeket gondozó országos bi-

És órákig hánykolódtam a csőszház szénáján, vadul üvöltve.

És ime ma ő férhez megy . . . Egy férfi, az az ember amott a faszorban, ki alá s fel jár mély gondolatokba merülve, veszi el tőlem. Ó a jegyese Louise-nak, ez az utálatos ember; egy hét mulva a férje lesz . . . Es én? . . . mi lesz én belőlem? . . . Gondoltak-e én rám az egészben? . . . Hiszik-e, hogy találom egy másik ilyen Louise-t valaha?

A nők, a kikhez fordulnék, a szemem közé nevetnének vagy iszonynyal fordulnának el tőlem! . . . Egy pupos, aki szerelmet akar! . . . És mit nekem a többi nők? . . . És csak Louise-t akarom! Mindjárt oda megyek ahhoz az emberhez és így szólok hozzá:

— Az a szép fiatal lány, akit te nőül akarsz venni, az enyém . . . Érezni fogod az ajkain az én csókjaim büzös szagát; mindenütt az én pupom benyomatát fogod látni rajta . . . Hordd el magadat és hagyd őt nekem! . . . Különbem sem lesz részed azokban a csókokban, a melyeket én izleltem.

De kacajra fakadt:

— Bolond vagy, pupos! . . . Oh, milyen furcsa pupos! Oh, oh, oh!

Elmondom neki azt is:

— Kérdezd meg mindezeketől a fáktól, kérdezd meg a rajtok fészkelő madaraktól, kérdezd meg az őzikéktől, a hiuzoktól, a menyétektől, a fűszálaktól, a mezei virágoktól. Menj el az

órlakig, ha nem akarsz nekem hitelt adni és nézd, a hely meleg még.

— Bolond vagy, pupos! . . . És pusztulj, mert boszantasz!

Meg kell tehát őt ölnöm! . . . Sohasem hittem volna, hogy egybekelnek, hogy egy napon valaki elveszi őt tőlem! . . . Hátha még egyszer az órházba csalnám Louise-t? . . . És felgyujtanám? . . . Mert ha most megölöm ezt az embert . . . jön egy más és a másik után egy harmadik! . . . Megölöm őket mind! . . . Es jönni fognak szüntelen, mint a hogy a puska-durranással megfélemlített pacsirták örültségökben visszatérnek megsérült vergődő társuk fölé.

Igen, de ez a jövő . . . a messze jövő . . . Kezdjük azzal, hogy öljük meg ezt az embert . . . Majd meglátjuk később . . . Mitől kell félnem? Semmitől, éppen semmitől . . . Ilyesmí gyakran történik . . . Azt hinné az ember, hogy facánra lő és embert öl meg! . . . Baleset, ez az egész . . . Ah, hallom a hajtókat! . . . Közelednek . . . Vegyük be magunkat a sűrűbe . . . Látom a vőlegényt . . . Megállott . . . Oh, hogy látom őt! . . . Látom a helyet a füle fölött . . . Egy hét mulva! mondad? — Egy facán száll el . . . Puff!

Oh, visszatérhetek Louisezel az órházba!

zottság azon határozott ígéretere, hogy a megye által létesíteni tervezett sodronyfonatu kerítés helyett Árpád apánkat megillető vasrácsos kerítéstről, egytuttal pedig az emléket övező parknak szintén méltó kibővítéséről saját hatáskörében fog gondoskodni: vármegyénk alispánja legott beszüntette a kerítés építését, vállalkozó nem kis bosszúságára. Akik azóta nem jártak azon vidéken, bizonyára azt hihetik, hogy a műemlékek országos bizottsága be is váltotta ígérését s Árpád monumentális emléket éppen oly monumentális környezet övezi. Ám ha csalódnunk akarnak, csak tévedjenek az emlék látogatói közé s bizonyára meggyőződhetnek, hogy a nagy garral hirdetett ígérlet szava szellő prédája lőn mihamar s szegény Árpád apánk két szék közül a földre csücsült: a két bizottság alapos versengése közben — kerítés nélkül maradt. Had hirdesse ez is magyar fajtánk üres hevülését. Hát hiszen a' mondók volnánk mi a gányó eszünkkel, hogy ha ily biztosra vették ama pesti urak szavuk beváltását, hát sokkal jobb lett volna a megye által megkezdett munkát nem leszólni, hanem engedni annak elkészítését. Legalább nem disztelenkednék az országos emlékmű kerítés nélkül s nem szolgálna a részesekek lovainak legelő gyanánt, mindnyájunk nagyobb dicsőségére.

— **Az új halottkém.** Egyik szomszédos megyének oly szigorú főnöke az alispán, hogy a megyei tisztviselők az utolsó kisbírótól a főjegyzőig valóságos halálos félelemmel gondolnak rá. A falusi jegyzők előre reszketnek már, ha hirtelen megy, hogy az alispán meglátogatja falujukat. Az egyik jegyzőt nemrég mulatás közben megütötte a guta. Szörnyet halt. Minthogy orvos nincs jelenleg a faluban, sőt a környéken sem a halottkém teendőket a falu kovácsa végzi. A tudós férfi közönséges embereknél hamar konstatálta a halált. Egyszerűen harapófogóval összeszerítette a halott lábujját; ha nem moccan, bizonyos, hogy meg van halva. A jegyző urral azonban nem mert ilyen könnyedén elbánni. Hátha feltámad és ebben az esetben jaj neki! Nem is akarta ennélfogva teljesíteni a halottkém szolgálát. Az egész kupak-tanács most már azon tanakodott, miképpen kellene konstatálni a jegyző ur halálát. Nem tudták dönteni, mikor csak egyszerre előáll a kisbíró:

— Majd megmondom én kendteknek, meghalt-e a jegyző ur, vagy sem!

Ezzel odaállt a halott mellé és sakálüvöltéssel ordította be a fülébe:

— Jegyző ur! Jegyző ur! Itt az alispán ur! A jegyző persze nem mozdult.

— No hát, ha még erre se ébredt fel, akkor meg is van halva a jegyző ur szólt meggyőződéssel a kisbíró.

— **Öngyilkosság Csongrádon.** György Illés, György Pál csongrádi tanyai lakos fia, a napokban felkötötte magát a tanyaház szobájába és mire végzetes tettét hozátartozói észrevették, már halott volt. György Illést a legutóbbi sorozás alkalmakor benragasztották póttartalékosnak. A legényt ez annyira elkésérítette, hogy ivásnak adta magát és hiába vigasztalta, kérlelte az apja, a legény, ahogy csak pénzre tehetett szert, egyre korcsmázott, duhajkodott. Ugy látszik, az elkésérés meg is billentette valamelyest György Illés lelkének egyensúlyát, mert végzetes tettének elkövetése előtt, bár öngyilkos szándékát nem árulta el, azon panaszkodott legénytársainak, hogy ötlet valami gonosz szellem szállta meg. Valószínű ezért, hogy pillanatnyi elmezavarában emésztette el életét.

— **Tüzek a faluban.** Pénteken délután vörös kakas látogatta meg községünket. Alig ebéd után kigyuladt a Nagy testvérek Szabadság-utcai háza s rövid idő alatt elhamvadt a tetőzete. Még vissza sem érkeztek tűzoltóink felszereléseikkel a község házára, amikor másik tűzjárma riasztotta föl a lakosság még le sem csillapult ijedelmét. Közvetlen a község háza szomszédságában a Szalay János polgártársunk tulajdonát képező ház melléképülete gyuladt ki s

lett a lángok martaléka. Mindkét épület biztosítva volt. Hosszu idő óta nem volt már tüzeset a faluban s szinte szokatlan, hogy most meg egy napon — az első igazi verőfényes nyári napon majdnem ugyanazon időben egyszerre kettő is előfordult. A véletlen játéka volt, hogy mindkét tűzoltó-parancsnok távol volt éppen községünkben. Egyikük csak az 5 órás vonattal érkezett haza s a vasuttól egyenesen az égő házhoz szaladt, ahol szerencsére nagyobb kár nem esett. Tűzoltóink ügyességének és éberségének köszönhető, hogy nagyobb baj nem történt. A tüzek keletkezésének okát még nem tudjuk.

— **Látványosság a fővárosban.** Azok az idegenek, akik Budapestre jönnek, el ne mulasszák felkeresni és megtekinteni Nagy Zsigmond legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruházát, mely a fővárosnak egyik legszebb látványossága és a mely Budapest, VI. Lázár-utca 3. sz. alatt a cég saját házában létezik. Óriás választékban lehet ott találni mahagóni, palisander, jávor és cseresznyefa háló, ebédlő, uriszobák és szalon-garnitúrákat a legjobb minőségben és a legolcsóbb árakban. Szőnyegek és csillárai páratlanok. Az angol bőrgarnitúrák, rézbutorok és festmények különlegességszámba mennek. E cég egész Európában híres arról, hogy utólrhetetlenül és komplettül rendez be szállodákat, kastélyokat uriházakat. Olvasóink, ha Budapestre mennek, tekintsék meg e legelső áruházat.

— **Figyelmeztetés.** Az államvasutak igazgatósága ez uton is felhívja az érdekelt gazdák figyelmét arra, hogy a pályatesttől 100 méteren belül beraktározott, avagy keresztezett gabonáért a felelősséget a tulajdonos viseli. A saját érdekükben felhívjuk tehát a gazdákat, hogy e távolságon belül a rakományok elhelyezésétől tartózkodjanak. Ezzel kapcsolatban jegyezzük meg, hogy a nyári időszakban a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet értelmében a pörnye, hamu stb., egyáltalában a tűzveszélyes dolgok csakis vízzel leöntve távolíthatók el a lakásból s minden háznál 1 hordó víz, horog, pamacs és létra az esetleges tüzi veszedelemre előkészítve kéznél tartandó.

— **Visszatérés a természethez.** Másfélszáz évvel ezelőtt egy francia gondolkodó: Jean Jaques Rousseau, abban gondolta az ember boldogságát és jövődő boldogulását, ha visszatér a szabad természethez. Amerikában, ahonnan csaknem minden nap utnak indul valami kalandos és eredeti eszme, céltalan különködő vagy az emberek boldogulását célzó — most Rousseau eszméje nagy hódosításokat tesz. Epigonok, leginkább orvosok, kisajátították maguknak az eszmét és Északamerika ma tele van emberekkel, akik az egyedül üdvözítő: Simple Lifet hirdetik. Simple Life, más szóval visszatérés a természethez. A mozgalom már nem mai keletű. Újságok, cikkek, könyvek évek óta sürgetik már, hogy a neurasthénia ellen, amely mind több és több embert kezd ki, valamit tenni kell. Ez pedig nem lehet másként, mint-hogy az emberiség lemond szenvedélyeiről s az élvezeteiről és visszatér a bukolikus élethez. Az eszme mihamar népszerűvé lett. Az amerikai emberben amugy is sok a hajlandóság, hogy minden új dologgal megismerkedjék. Amerika alsó néposztályai között a munkahiány miatt amugy is nagy a szegénység és nem kellett nagy önmegtágadás hozzá, hogy lemondjanak a hus élvezetéről és az alkoholoról és kellemesnek találják a sátrakban való nyaralást. Így van aztán az, hogy évről-évre több ember indul meg nyaranta a hegyek közé és a folyók partjára. Sátrakat vernek, telepek keletkeznek, vegetáriánus életrenddel. Ez a Simple Life. Mondani sem kell, hogy a milliárdosok, akik között igen sűrűek a hippokonderek, hiveiv szegődtek az eszmének. Márványpalotákban aszketikus szigorúsággal élnek az emberek. Így, amióta Astor és Gouldné, akiknek gazdagságuk fogalommal lett, hivei a Simple Lifenek, naponkint 70 fil-lérből kerekítik ki élelmészüket. Egyre-másra alakulnak aztán olyszerű klimatikus telepek, a melyben szigorú felügyelet alatt nyaralnak az emberek. A Hudson idillikus partján mind sűrűbbek lesznek a sáortelepek, amelyekben a

hőségétől és betegségtől megkínzott emberiség keres menedéket és gyógyulást. Ezekben a kényelem a legkevesebb. Az emberek sátrakban laknak, tejjel és növényi eledelkkel élnek és mivel az emberek hisznek és biznak a gyógy-módban, igen szép eredmény bizonyít mellettük. Ugy látszik, hogy ez a mozgalom sokkal komolyabb, mint egyéb divatok, amelyek megindulnak Amerikából időnkint Európába. Az emberek mind komolyabban veszik az egészséget. A Simple Life hódít. Az asszonyok viszik. Az angol követ neje, az elnökhelyettes felesége és maga Taftné is szorgalmas és kötelességtudó hivei. És az amerikai lapok azt is megírták, hogy Taftot, akinek pedig közmondásos az étvágya, a Simple Life megnyerte már, amennyiben kétszer étkezik napjában.

— **Becsukják a tápéi templomot.** Gyárfás Géza dorozsmai főszolgabíró Bonyhay Sándor jegyző elnökletével bizottságot küldött ki annak a megvizsgálására, hogy a tápéi templom rozoga falai között a hívők nincsenek-e életveszélyben. A templomot valószínűleg hatóságilag becsukatják.

— **A csucsi ártézi kut furása a befejezéshez közeleg.** Tegnap este 222 méter mélyen járt lenn a fúró. Mivel éles homok talajra talált, hozzáértők abban vélekednek, hogy a víz nem messze van. Ép ezért vállalkozó tegnap egész nap csak mosatta a homok-réteget, hogy ott lenn üreg képződven, az ártézi víz felszökkenését elősegítse. Remélhetőleg a mai nap meg is hozza a nehezen várt örömet úgy a vállalkozónak, mint az érdekelteknek.

— **Egy hirneves szanatórium ismertetése.** Közvetlen a főváros közelében, gyönyörű vidéken: Dunaharaszti (Pest-megye) fekszik Tamássy Park-Szanatórium. E szanatórium messze földön hirnevessé vált, mert alkoholisták, morfinisták és idegbetegek ott tökéletes gyógyulást találnak. Napfürdők, dietikus táplálkozás. elsőrendű orvosi gyógykezelés. Prospektust díjmentesen küld az igazgatóság, melynek címe: Tamássy Park-Szanatórium Igazgatósága, Dunaharaszti, Pest-megye.

Közgazdaság.

A szőlők veszedelme.

Addig festettük az ördögöt a falra, még csak-ugyan megjelent. Már a tavasszal azzal rémitgették egymást a szőlőbirtokosok, hogy elpusztultak a rügyek, rosszul fakad a szőlő.

Későbbben kisült, hogy a szőlők igen szépen fakadnak, bőven hozzák a termést.

Azután bekövetkezett a májusi fagy, akkor meg ország szerte hirdették, hogy vége a szőlőknek, elfagytak mind.

Kétségtelen, hogy egyes helyeken kárt tett a fagy, sőt egyesek termését tönkre is tette, de általában azt lehet mondani, semmit sem ártott.

De, hát addig kiabáltuk a veszélyt, míg végre csakugyan megjelent a maga valóságában. Óriási mértékben lépett fel a szőlő lisztharmit betegsége.

Ez a gomba, melyet oidiumnak nevez a tudomány, a szőlők fűrtjét, illetve a bogóját támadja meg, mely eleinte hamuszínű, későbbben megfeketedve lehullik. Tény az, hogy a nedves időjárás ennek a gombának a fejlődését rohamosan előmozdítja.

A szőlő e betegsége eleinte csak a Tisza szélén lépett fel, de pár nap alatt elterjedt az összes szőlőterületeken. Sajnos elmondhatjuk, hogy ez idő szerint a szőlők egyharmadát már elpusztította és ha ily rohamosan halad, rövid pár nap alatt három negyed részét tönkreteszti.

Ez ellen a betegség ellen csak kénporral lehet védekezni, de ennek alkalmazására ki kell az időt választani.

A védekezéshez száraz, rendkívül meleg idő kell. Mentül nagyobb a forróság, annál sikeresebb a védekezés.

A védekezéshez vannak gépek is, de elég az az egyszerű fújtató-készülék is.

Délelőtt 11 órától délután 2 óráig kell a védekezést eszközölnünk.

Ha nagy forróság van, nem szükséges a kénport a fűrtökre fujtatni, elég ha azt a levélre, sőt le a földre futatjuk. Ellenben ha nincs, legalább 25—30 C. fokos meleg, akkor a kénport a fűrtökre kell szórítani.

Azt kell tudni, hogy nem a kénpor öli el az oidiumot, hanem a kénporból fejlődő kénesavas-gáz; ez pedig csak nagy melegben fejlődik.

Ha hűvös időben eszközöljük a kénporozást, akkor a kénpor rajta marad a fűrtön, nem válik gázzá és a bort megrontja, csak is 4—5-szöri lehűzés után veszi el záptojás (kénhidrogén) szagát.

Éder János.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem Mindszent község mélyentisztelt közönségét, hogy vendéglőmben kivételre csongrádi jó siller bor literenkint **24 krajcár.** — Nagyobb mennyiség vételénél csak **20 krajcár.**

Szives pártfogást kér
Gyovai István,
vendéglős.

1—2

Nyomdász tanulóul

egy jó fiu, ki irni-olvasni jól tud (lehet vidéki is) **fizetéssel** vagy **teljes ellátással** azonnal fölvetetik Horváth Antal könyv- és műnyomdájában, Mindszentben.

Eladó szőlő.

Szépen beállított tömörkényi szőlőmet jutányos áron és kedvező feltételek mellett eladom. Értekezhetni özv. Wimmer Jánosné tulajdonossal Mindszentben.

Legujabb!

Mindenkinek kedves a

„PENKALA“ töltő-irón

Mellényzsebben elfér!

Célszerű!

Kényelmes!

Ára 1 korona 20 fillér.

Kapható Horváth Antal papirkereskedésében

Legtartósabb fedőanyag a mi cserepünk!

Kizárólag elsőrendű agyagból előállítva.

Tartós, acélos és olcsó!

A mindszenti összes munkásházakhoz mi szállítjuk a tetőcserepet s bárki személyesen meggyőződhet anyagunk kiváló jóságáról.

Krumenacker József gőztéglagyára
NAGYKIKINDÁN.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál és megrendeléseket elfogad WINCKLER ANTAL, a cég megbízottja, aki ezidő szerint Mindszentben tartózkodik.

Fényképek

a legujabb eljárás szerint, gondos kidolgozással, jutányos, szabott áron készülnek

Horváth Antalné műtermében.

Fényképnagyítások legszebb kivitelben!

Jó eredmény

érhető el a mi lapunkban lekötött hirdetések által! Mert hirdetés a vére minden üzleti életnek. A korral lépést tartó iparos vagy kereskedő csak úgy tud boldogulni, ha feltűnő hirdetéssel vagy csinos kivitelű

nyomatvánnyal

félebrészi a vevőközönség figyelmét. Sokkal jobb vásárt csinál az ilyen iparos vagy kereskedő, aki néhány koronát áldoz a reklámra, mint a maradi üzletember, aki nem tudja, hogy pénz és nyomdafa ték kormányozza a világot! A törekvő gazda is hamarabb célhoz jut egy hirdetés által, ha földet, házat akar venni, vagy eladni, mert lapunkat nemcsak a járás, de a vármegye minden községében, városában olvassák. Hirdetéseket mindenkor igen **jutányos árszámítás** mellett közlünk, ami által bő alkalma nyílik úgy az iparosoknak és kereskedőknek, valamint a gazdaközönségnek olcsó és biztos közvevítő módhoz fordulni. Tessék egy próbát tenni! Rendes előfizetők árkedvezményben részesülnek!

Egyedül valódi nemes Harci kanári madarak

a lehető legjobb, ami nyújtható!

Eredeti Seiffert- és Trute-féle
első osztályu nemes görditő

a legujabb énekírányok szerint tanítva kizárólag az én 30 éve fennálló, kiállításokon többszörösen első érmeikkel kitüntetett nemes harci kanári tenyészdémből szerezhető be olcsón.

Szállítás postán.

Jótállás az egészséges megérkezésért!

Kérje magyar nyelvű képes árjegyzékemet, melyet ingyen és bérmentve küldök meg.

Sauer Frigyes, Graslitz

nemes harci kanári madarak tenyészete.

Eladó szőlő.

Bozó János ujosztási lakosnak a Tisza-parton levő összes szőlője értéken alul eladó. Értekezhetni a tulajdonossal.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlataink:
Locomobil és gőzcsepplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-éséplőgépek, lóhere-csepplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kezzáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsológok, darálók, őrlőmalmok, egyetemes aczélek, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Saját érdekében

csak **BOHIN**-féle

nagykikindai és zombolyai cserepet fogadjon el és utasítson vissza
más silány minőségű cserepet, mert

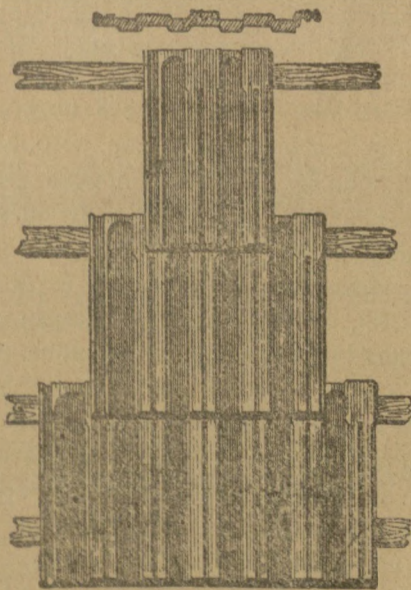
csak a **BOHIN**-féle

cserep jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.

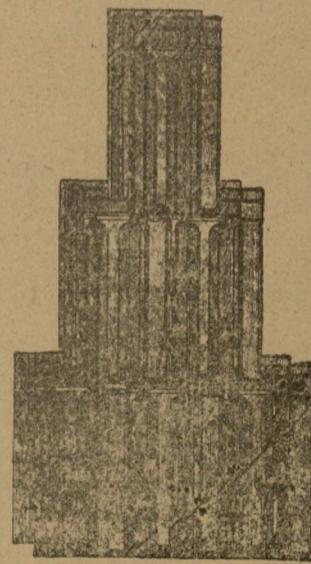
Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

—14

BOHN-CSERÉPGYÁR, ZSOMBOLYA.

BOHN kikindai cserepe.

BOHN zombolyai cserepe.